

UNIwersYTET WARSAWSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

Protokół
XXXII Posiedzenia Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia
w kadencji 2020–2024
w dniach 12-13 września 2024 r.
(Hotel „Zamek” w Pułtusku)

Uczestnicy posiedzenia:

- dr hab. Maciej Raś – Prorektor ds. studenckich i jakości kształcenia, Przewodniczący Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (URK);
- mgr Maksymilian Sas – Sekretarz URK, Koordynator Centrum Wsparcia Dydaktyki, Sekretariat Prorektora ds. studenckich i jakości kształcenia;
- dr hab. Ewa Durska – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Geologii;
- mgr Katarzyna Gajda – Wydział Lingwistyki Stosowanej, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych, przedstawicielka Samorządu Doktorantów;
- mgr Natalia Greniewska – Wydział Orientalistyczny;
- dr Agnieszka Janiak-Jasińska – Wydział Historii;
- dr Agnieszka Jasiewicz-Betkiewicz, prof. ucz. – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Socjologii;
- dr Łukasz Książyk – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Polonistyki;
- dr hab. Magdalena Markowska – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Biologii;
- Justyna Smoleń – Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, przedstawicielka Samorządu Studentów;
- dr hab. Monika Skorek – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Zarządzania;
- mgr Jolanta Urbanik – Centrum Nauczania Języków Obcych;
- Jan Wieczorek – Wydział Historii, przedstawiciel Samorządu Studentów;
- Stanisław Zabandżała – Kolegium Międzydziedzinowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych, przedstawiciel Samorządu Studentów.

Goście:

- dr hab. Adam Niewiadomski, prof. ucz. – Prorektor ds. doktoranckich i prawnych;
- dr Karolina Broś – Zespół analityczny ds. studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w Programie IDUB, Wydział Lingwistyki Stosowanej;
- mgr Katarzyna Chmielewska – Biuro Innowacji Dydaktycznych, Centrum Wsparcia Dydaktyki;
- dr Marcin Engel, prof. ucz. – Zespół analityczny ds. studiów drugiego stopnia w Programie IDUB, Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki;
- dr Dominika Gadowska-dos Santos – Zespół analityczny ds. studiów drugiego stopnia w Programie IDUB, Prodziekan ds. studenckich, Wydział Nauk Ekonomicznych;
- mgr Maria Golińska-Wapińska – koordynatorka ds. doktoranckich, Sekretariat Prorektora ds. badań;

UNIwersYTET WARszAWSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

- mgr Ludmiła Grudniak-Wal – protokolantka, Biuro Innowacji Dydaktycznych, Centrum Wsparcia Dydaktyki;
- dr hab. Dorota Heidrich – Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych;
- dr hab. Monika Kostro – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Neofilologii;
- Kamil Leczkowski – Centrum Wsparcia Dydaktyki;
- dr Janina Mincer-Daszkiewicz, prof. ucz. – zespół ds. mikropoświadczeń, Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki;
- mgr Aleksander Parmee – Centrum Wsparcia Dydaktyki;
- mgr Klaudia Pożarycka – koordynatorka zespołu ds. systemów informatycznych wspierających proces kształcenia, Biuro ds. Obsługi Kształcenia, Centrum Wsparcia Dydaktyki;
- dr hab. Monika Rekowska, prof. ucz. – koordynatorka Zespołu analitycznego ds. kształcenia doktorantów w Programie IDUB, Dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych;
- dr hab. Andrzej Wyszomłek, prof. ucz. – zespół ds. mikropoświadczeń, Wydział Fizyki.

Nieobecni członkowie URK:

- dr Justyna Godlewska-Szyrkowa – Wiceprzewodnicząca URK, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych;
- dr Andrzej Bielecki – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Prawa i Administracji;
- Barbara Biernacka – Wydział Socjologii, przedstawicielka Samorządu Studentów;
- dr hab. Aneta Pieniądz – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Historii;
- Adam Marciniak – Wydział Geologii, przedstawiciel Samorządu Studentów;
- dr hab. Krzysztof Turzyński, prof. ucz. – Prodziekan ds. studenckich, Wydział Fizyki;
- Laura Zagożdżon – Wydział Neofilologii, przedstawicielka Samorządu Studentów.

Proponowany porządek obrad

1. Sprawy bieżące.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia w dniu 26 lipca 2024 r.
- 2a. Zmiana uchwały nr 64 URK z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących trybu i standardów dokonywanej przez doktorantów okresowej ewaluacji pracy dyrektorów szkół doktorskich.
3. Transfer wyników badań do programów studiów.
4. Założenia uchwały URK w sprawie wytycznych dot. projektowania programów studiów.
5. Założenia uchwały URK w sprawie wytycznych dotyczących sylabusów przedmiotów.
6. System mikropoświadczeń na Uniwersytecie Warszawskim.
7. Doświadczenia związane z testowaniem systemu „Sylabus”.

8. Wolne wnioski.

Rozpoczęcie posiedzenia o godz. 12:15.

Ad 1. Sprawy bieżące.

Przewodniczący M. Raś otworzył posiedzenie, witając członków URK oraz zaproszonych gości.

Następnie zwrócił się do zebranych z prośbą o zapoznanie się z raportem „Ogólnouniwersyteckie badanie sytuacji bytowej osób studiujących na Uniwersytecie Warszawskim” przygotowanym przez zespół Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia. Raport był częścią szerszych działań podjętych przez władze rektorskie poprzedniej kadencji wraz z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, a związanych z polepszeniem sytuacji materialnej osób uczących się i doktoryzujących w UW. Zauważył, że dane są bardzo interesujące, sytuacja przedstawiona w raporcie nie jest idealna, ale przedstawia się lepiej niż przypuszczano. Znaczna część osób uważa swoją sytuację materialną za średnią. Rektor zapowiedział, że raport zostanie poddany szerszej dyskusji na kolejnych posiedzeniach Rady oraz w szerszym gronie społeczności akademickiej.

S. Zabandzała zwrócił się z pytaniem, czy raport zostanie opublikowany.

M. Sas odpowiedział, że raport najpierw otrzymała URK, która zamawiała to badanie. Następnie zostanie zamieszczony na stronie PEJK oraz UW. Raport będzie też przesyłany dalej, informacje o jego wynikach zostaną np. umieszczone w piśmie uczelni „UW”.

M. Raś dodał, że raport na pewno zostanie przesłany do Kierowników Jednostek Dydaktycznych. Poinformował również, że uznano protest UW w sprawie projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Dydaktyki – ZIP 2.0”, o szczegółach opowiedział M. Sas – projekt angażuje prawie wszystkie jednostki dydaktyczne UW, obejmuje nowe programy studiów bądź zmiany w realizowanych programach oraz inne działania dydaktyczne, np. rozwijanie kompetencji studentów. Najbliższe tygodnie będą skoncentrowane na negocjacjach z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, po ich zakończeniu będzie możliwe rozpoczęcie realizacji projektu.

A. Janiak-Jasińska dodała, że mamy tylko kilka dni na pierwszą turę negocjacji i wprowadzenie zmian w pierwotnym projekcie. Zwróciła się do obecnych KJD o współpracę i traktowanie maili BID w tej sprawie jako priorytetowych. Następnie opowiedziała o pracach nad innymi projektami dydaktycznymi finansowanymi ze środków europejskich (FERS):

1. Projekt „Uczelnie Przyszłości”, którego liderem jest NCBR, a partnerami są 12 polskich uczelni (uniwersytety, politechniki i uniwersytety medyczne), w tym Uniwersytet Warszawski. Głównym celem będzie przetestowanie innowacyjnego Modelu Edukacji Spersonalizowanej (w skrócie MES) opracowanego w pilotażowym projekcie na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach i stwierdzenie, czy jest realne jego wdrożenie w kształceniu studentów studiów I stopnia oraz pierwszych lat studiów jednolitych magisterskich. Założeniem MES jest poprawa skuteczności systemu kształcenia wyższego pod kątem nabywania przez osoby studiujące kluczowych

UNIwersYTET WARszAWSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

kompetencji, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości oraz powiązanie kształcenia z rynkiem pracy poprzez zaangażowanie mentorów spoza uczelni oraz stworzenie Biznesowych Zespołów Innowacyjnego Kształcenia. Student będzie mógł zamienić część swojego programu studiów na realizację projektu pod nadzorem opiekuna z uczelni oraz mentorów spoza uczelni, co pozwoli mu uzyskać do 30 pkt ECTS. Rocznie możemy w ten sposób poprowadzić 10 studentów z danej uczelni, czyli przez trzy lata – 30. Nabór będzie prowadzony wspólnie dla wszystkich uczelni uczestniczących w projekcie. Trzeba opracować zasady przeprowadzenia wyłonionych kandydatów przez projekt oraz cykl kształcenia. Mają to być zasady, które później będzie można stosować w organizacji kształcenia w uczelni.

2. Biuro innowacji Dydaktycznych pracuje również nad złożeniem kolejnych wniosków finansowanych z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego:

- doskonalenie kadry akademickiej w zakresie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela;
- efektywne zarządzanie uczelnią w celu minimalizowania zjawiska dropoutu.

Dodała również, że intensyfikujemy współpracę z OKE w zakresie egzaminów maturalnych oraz ósmoklasisty. Jako pierwsi w Polsce zaproponowaliśmy OKE, aby w roli obserwatorów tych egzaminów pojawili się nie nauczyciele akademicki ale także studenci II stopnia specjalności nauczycielskiej. Z jednej strony kontrolują oni proces egzaminu, z drugiej przygotowują się do zawodu nauczyciela, przyglądając się temu procesowi w szkole. W tym roku zgłoszonych zostało 50 osób. Później zostały wśród nich przeprowadzone ankiety, w celu doskonalenia systemu współpracy. OKE oczekuje, że przejdziemy na skalę 100-150 osób, aby upowszechnić w Polsce ideę egzaminu zewnętrznego jako wiarygodnego egzaminu certyfikowanego, aby upowszechnić społeczną kontrolę nad egzaminami zewnętrznymi. Będziemy organizowali warsztaty dla nauczycieli o tym, w jaki sposób przygotować uczniów klas maturalnych do egzaminów.

Ad 2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia w dniu 26 lipca 2024 r.

Protokół został przyjęty jednogłośnie (12 głosów za).

Ad 2a. Zmiana uchwały nr 64 URK z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących trybu i standardów dokonywanej przez doktorantów okresowej ewaluacji pracy dyrektorów szkół doktorskich.

Sprawę przedstawił A. Niewiadomski. Proponowane zmiany w uchwale dotyczą terminu przeprowadzenia ewaluacji i są konieczne, ponieważ od dyrektorów szkół doktorskich oraz samorządów szkół doktorskich wpływają informacje, że ewaluacja, w takim zakresie i na takim poziomie jak zapisano w uchwale, nie będzie mogła zostać przeprowadzona terminowo, czyli do dnia 30 września 2024 r. – np. w dwóch szkołach doktorskich samorzady wciąż opracowują procedurę (od września 2023 r.). Po uzgodnieniach z dyrektorami szkół oraz samorządami proponuje się, aby pierwsza ewaluacja została przeprowadzona po 1 stycznia 2025 r., dzięki temu samorzady będą

UNIwersYTET WARszawSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

mogły opracować procedurę. Dodatkowo zostały rozpisane konkursy na dyrektorów szkół doktorskich i ważne jest, aby ewaluacja nie miała wpływu na konkursy.

M. Markowska zadała pytanie o to, kiedy będzie przeprowadzana zewnętrzna ewaluacja szkół doktorskich.

A. Niewiadomski odpowiedział, że jest ona planowana na rok 2025 r., ale jest niezwiązana z wewnętrzną ewaluacją, która uniwersyteckim rozwiązaniem jakościowym.

N. Greniewska zauważyła, że szkoda, że wewnętrzna ewaluacja zostanie przeprowadzona po wyłonieniu nowych dyrektorów. Jej wyniki pozwoliłyby bowiem wskazać mocne i słabe punkty, które należy wzmocnić przed zewnętrzną ewaluacją. Warto by też było już od stycznia zająć się tym tematem, ponieważ to nie tylko samorzady szkół doktorskich odpowiadają za tę ewaluację, ale również dyrektorzy i warto, aby Uniwersytet jak najpłynniej przeszedł przez zewnętrzną ocenę szkół doktorskich. Skierowała prośbę do A. Niewiadomskiego, aby do tematu przygotowań do zewnętrznej ewaluacji wrócić już w styczniu. A. Niewiadomski odpowiedział, że planuje jak najszybciej do tego wrócić, będzie zachęcał do działań.

Propozycję zmiany uchwały nr 64 URK z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących trybu i standardów dokonywanej przez doktorantów okresowej ewaluacji pracy dyrektorów szkół doktorskich przyjęto jednogłośnie (11 osób za).

Ad 3. Transfer wyników badań do programów studiów.

A. Janiak-Jasińska poinformowała zebranych, że program „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” nie jest w całości poświęcony badaniom, ale również dydaktyce połączonej z prowadzeniem badań. W Programie IDUB zostały wpisane dwa działania horyzontalne skoncentrowane szczególnie na dydaktyce. Pierwsze to działanie poświęcone uruchamianiu studiów w języku angielskim o profilu ogólnoakademickim z dużym komponentem badawczym. Drugie, to tzw. transfer wyników badań do programów studiów, który zakładał analizę programów studiów i studiów prowadzonych w szkołach doktorskich oraz wyciągnięcie wniosków, jak wzmocnić przepływ wyników badań do programów, aby w uczelni badawczej, jaką jest UW, studenci na I stopniu byli przygotowani do prowadzenia badań, a na II stopniu w tych badaniach uczestniczyli. Analiza prowadzona była przez dwa zespoły powołane w dniu 29 września 2023 r. decyzją Prorektora ds. studentów i jakości kształcenia dr. hab. Sławomira Żółtka, prof. ucz., pełniącego rolę kierownika Działania III.1.1. Transfer wyników badań do programów studiów w Programie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”. Dr hab. Krzysztof Turzyński, prof. ucz. (Wydział Fizyki) przewodniczył Zespołowi, któremu powierzono analizę programów kształcenia wybranych kierunków studiów I stopnia, natomiast studiami II stopnia i jednolitymi studiami magisterskimi zajmował się Zespół koordynowany przez dr hab. Anetę Pieniądz (Wydział Historii). Te zespoły pracowały razem, bo wiele zagadnień było wspólnych dla wszystkich stopni kształcenia. Jednym z efektów tych prac będzie w przyszłości uchwała URK zawierająca wytyczne do projektowania programów

UNIwersYTET WARszAWSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

studiów oraz sylabusów. Ostatnim etapem założonym w tym działaniu będzie przyjęcie wspomnianej uchwały w przyszłym roku akademickim.

Efekty pracy zespołów przedstawiła M. Markowska:

1. Głównym celem było określenie, w jaki sposób najnowsze wyniki badań włączane są do programów kształcenia na kierunkach studiów przyporządkowanych do różnych dziedzin nauki.

2. Do analizy wybrano 32 kierunki studiów, które spełniały następujące kryteria:

- kierunek z grupy kierunków anglojęzycznych stworzonych w ramach realizacji Działania III.2.1 Kierunki studiów w Priorytetowych Obszarach Badawczych (II stopnia) IDUB

albo

- kierunek powiązany z jedną dyscypliną nauki (tzw. „bezprzedmiotkowe”); kształcenie prowadzone jest dłużej niż 9 lat, tj. co najmniej przez trzy pełne cykle dydaktyczne; podlegał także ewaluacji zewnętrznej; kierunek prowadzony na I i II st. studiów; kierunek o profilu ogólnoakademickim.

3. Analizowano programy studiów pod kątem transferu, konsultując się również z KJD.

4. Wnioski z badania:

- pojęcie „transferu najnowszych wyników badań” jest różnie rozumiane w zależności od dyscypliny i kierunku: w naukach inżynierskich to tworzenie projektów, a w naukach humanistycznych oparte jest to bardziej na tutoringu czy wprowadzaniu najnowszej wiedzy;

- transfer wyników badań nie zawsze jest zapisywany w programie, może być uchwytany w sylabusach;

- jeśli transfer jest zapisywany w programie, może pojawiać się w efektach uczenia się lub w opisach przedmiotów albo w obu tych pozycjach;

- zdarzają się kierunki, gdzie na podstawie analizy dostępnych materiałów nie można potwierdzić przekazywania najnowszych wyników badań.

5. Rekomendacje dla URK:

- w nowych i zmienianych programach studiów powinny znaleźć się efekty uczenia mówiące wprost o znajomości najnowszych wyników badań naukowych, ewentualnie również nowych narzędzi lub nowych propozycji metodologicznych, w zależności od dyscypliny i dziedziny, do której przyporządkowany jest kierunek. Odpowiednio, w programach powinny pojawić się przedmioty pozwalające na uzyskanie tych efektów uczenia się;

- w nowych i zmienianych programach studiów należy uwzględnić zajęcia o charakterze projektowym (o ile to możliwe), których treści programowe jednoznacznie wskazują, że zajęcia te realizują transfer wyników badań do procesu kształcenia studentów lub że zajęcia te zapewniają udział studentów w badaniach naukowych (w szczególności na studiach II st.);

- rekomenduje się systematyczny przegląd sylabusów zajęć pod kątem uwzględniania najnowszych wyników badań w konkretnych tematach i przykładach omawianych na zajęciach oraz uwzględniania najnowszych pozycji literatury przedmiotu.

UNIwersYTET WARszawSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

J. Urbanik wyraziła nadzieję, że w badaniu uwzględniono możliwość transferu badań międzynarodowych jako elementu umiędzynarodowienia i zapytała, czy ten element mógłby zostać dodany do rekomendacji URK.

M. Markowska stwierdziła, że rozmawiano o tym, ale bez jednoznacznej konkluzji, która mogłaby być zapisana jako rekomendacja – warto nad tym się pochylić ponownie.

A. Wysmołek zapytał, na ile były zsynchronizowane prace tych zespołów, bo w jego opinii studia I i II stopnia stanowią całość i jeśli zespół zauważył, że są pewne braki, czy zespół myślał o intensyfikacji udziału młodych ludzi w konferencjach np. finansowanych z Funduszu Doskonałości Dydaktycznej, pytając też, czy ten fundusz zostanie zwiększony.

M. Markowska potwierdziła, że zespoły dzieliły się uzyskaną wiedzą i spostrzeżeniami. Należy zachęcać studentów, by wyjeżdżali na konferencje. Nie zawsze studia II stopnia są kontynuacją studiów I stopnia, często pierwszy rok studiów II stopnia to uzupełnianie wiedzy osób, które przyszły z innych kierunków lub uczelni. Powinny być drugim etapem.

A. Wysmołek dodał, że student na pierwszym roku powinien wiedzieć, że wiedza, która otrzymuje jest związana z najnowszymi badaniami. Na pewno w naukach ścisłych jest to łatwiejsze.

A. Janiak-Jasińska poprosiła o rozwinięcie rekomendacji, tzn. jej zdaniem nie wystarczy rekomendowanie przeglądu sylabusów, lecz trzeba powiedzieć, jak to zrobić, jaki narzędziami KJD ma tego dokonać, żeby sprawdzić wszystkie elementy sylabusów pod względem merytorycznym. Trzeba wskazać mechanizm, który nie będzie tylko zapisem, ale realnym narzędziem. Dodała, że wytyczne URK powinny pozwolić utrzymać wysoki standard kształcenia na UW. Na zajęciach ogólnouniwersyteckich też zapewniany jest transfer najnowszych wyników badań, a są to przedmioty w każdym programie studiów. Może warto dodać do wytycznych oraz rekomendacji formy i metody zaliczenia zajęć – np. na studiach II stopnia konieczność przygotowania wystąpienia konferencyjnego (konspekt/abstrakt), jako formy zaliczenia.

Ad 4. Założenia uchwały URK ws. wytycznych dot. projektowania programów studiów i Ad.5. Założenia uchwały URK ws. wytycznych dot. sylabusów przedmiotów.

M. Sas poinformował, że w UW jest wiele zarządzeń Rektora w sprawie tworzenia programów studiów, sylabusów, które nie były od lat zmieniane. Efektem dzisiejszego spotkania będzie powołanie zespołów roboczych, które rozpoczną pracę nad uchwałą URK ws. wytycznych dot. projektowania programów studiów i zaproponują konkretne rozwiązania prawne. W materiałach udostępnionych na posiedzenie są dokumenty, które stanowią drogę wyjściową do dyskusji:

- Rekomendacje Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia;
- Instrukcja do wniosków o utworzenie kierunku studiów oraz zmiany w programie studiów (studia I, II stopnia, jednolite studia magisterskie);

UNIwersYTET WARszawSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

- Instrukcja do wniosków o utworzenie studiów podyplomowych oraz zmiany w programie studiów podyplomowych;
- Zagadnienia dotyczące projektowania programów studiów (studia I, II stopnia, jednolite studia magisterskie).

K. Chmielewska z BID przedstawiła rekomendacje Komisji Senackiej, które następnie zostały szczegółowo omówione:

1. Podjęcie dyskusji o konieczności namysłu nad kształtem studiów podyplomowych na Uniwersytecie – na posiedzeniu ustalono, że w pierwszej kolejności należy uporządkować wszystkie sprawy związane z kształceniem na studiach I, II i III stopnia, jednolitych studiach magisterskich.

2. Należy skrócić czas przekazywania wniosków do Komisji i zobowiązać jednostki do szybkiego poprawiania wniosków po otrzymaniu uwag Komisji, konieczna jest zmiana terminów składania wniosków dot. utworzenia studiów wspólnych. Wnioski te powinny wpływać do Komisji wcześniej, ponieważ wymagają więcej czasu na procedowanie oraz wypracowanie zasad, które będą zadawały wszystkie strony. Wnioski powinny trafić do Komisji przed podpisaniem umowy konsorcyjnej między różnymi uczelniami – ustalono, że należy zmienić terminy przesyłania wniosków o zmiany w programach czy utworzenie nowych, należy również określić liczbę dni przewidzianych na poprawę czy uzupełnienie wniosków przez jednostki – Komisja powinna je zaproponować. Można również ułatwić procedurę techniczną, np. w dedykowanym systemie, co ułatwi i przyspieszy ocenę formalną. W przypadku studiów wspólnych może być to trudne do zrealizowania, ale warto podjąć taką próbę.

3. Konieczne jest określenie definicji sposobów weryfikacji efektów uczenia się – czy np. zaliczenie na ocenę jest wystarczającym sposobem weryfikacji efektów, czy należy jednak podać bardziej szczegółowe informacje: projekt, test, egzamin ustny itd. – trzeba podać dokładne sposoby weryfikacji. W uchwale należy podać jakie są metody weryfikacji.

4. Warto również rozważyć określenie minimalnej liczby godzin zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich. Na UW występują duże rozbieżności w tym zakresie. K. Chmielewska powiedziała, że wynoszą one na studiach I stopnia od 1400 do 3100, na II stopnia między 510 a 2300 godzin. W toku dyskusji ustalono, że konieczne jest stworzenie zapisów niwelujących aż tak duże różnice, z wyłączeniem studiów regulowanych odrębnymi przepisami.

5. Rozważenie uregulowania możliwości odstąpienia od wymogu 30 ECTS w semestrze, a jeżeli możliwe jest rozliczenie roczne w wymiarze 60 ECTS, to czy należy określić procentowy zakres rozbieżności – dla osób studiujących łatwiejsze jest rozliczenie roczne. Ustalono, że należy ustalić przypisywanie odpowiedniej liczby pkt. ECTS poszczególnym typom zajęć (np. wszystkie wykłady – 2 ECTS, ćwiczenia – 4 ECTS), w sposób uwzględniających nakład pracy studenta (jest duża różnica między wykładem a ćwiczeniami czy laboratoriami).

5. Należy także rozważyć przyporządkowanie kierunków studiów do dyscyplin, dla których procentowy udział w efektach uczenia się jest znikomy oraz czy każda z dyscyplin, do której przyporządkowany jest kierunek, powinna mieć swoje odzwierciedlenie w przyporządkowaniu seminarium do tych dyscyplin.

W toku dyskusji stwierdzono również, że bardzo ważne jest stworzenie dokładnych wytycznych w sprawie tworzenia programów studiów oraz sylabusów, w których rozgraniczone zostaną informacje zastrzeżone wyłącznie dla każdego z typów dokumentów. Należy przy tym kierować się przepisami prawa, w tym wytycznymi dot. procesu bolońskiego. Oprócz tego należy stworzyć instrukcje zawierające szczegółowe informacje na temat tego, co powinno znaleźć się w poszczególnych częściach programów, w tym podanie właściwych sformułowań dla efektów uczenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Pojawiła się kwestia prowadzenia zajęć online, co w programach nie jest zaznaczone. K. Chmielewska dodała, że w żadnych zestawieniach nie wykazujemy tego rodzaju zajęć. Ustalono, że prowadzenie zajęć online, również w trybie asynchronicznym, powinno być możliwe, ale unormowane prawnie.

Po wyklarowaniu się tych regulacji konieczne będzie prowadzenie szkoleń dla kadry akademickiej i administracyjnej.

Ad 6. System mikropoświadczeń na Uniwersytecie Warszawskim.

Wyniki prac zespołu ds. mikropoświadczeń, zebrane zostały w raporcie „System mikropoświadczeń w Uniwersytecie Warszawskim”, a wnioski przedstawiła J. Urbanik, koordynatorka Zespołu, powołanego Decyzją Prorektora ds. studentów i jakości kształcenia dr. hab. Sławomira Żółtka, prof. ucz. z dnia 18 grudnia 2023 r. Do zadań Zespołu należało m.in.:

- zidentyfikowanie grup docelowych i analiza ich potrzeb oraz określenie celowości wdrożenia mikropoświadczeń na UW;
- przegląd oferowanych na UW krótkich form kształcenia oraz możliwości ich przekształcenia zgodnie ze standardem dotyczącym mikropoświadczeń;
- zidentyfikowanie kluczowych partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego;
- przygotowanie koncepcji kształcenia w formule mikropoświadczeń w Uniwersytecie, w tym m.in. interpretacja pojęć i terminów.
- ocena potrzeb infrastrukturalnych UW, w tym określenie niezbędnego oprogramowania i wyposażenia;
- opracowanie rekomendacji dotyczących wdrożenia mikropoświadczeń;
- opracowanie projektu regulacji uczelnianej dotyczącej mikropoświadczeń;
- upowszechnienie wyników prac Zespołu oraz przedstawienie raportu podsumowującego.

Mikropoświadczenia, jako potwierdzenie kompetencji opanowanych w toku krótkich form kształcenia, były znane od dawna w zagranicznych systemach edukacji (w niektórych krajach np. dyplom ukończenia studiów jest zbudowany z mikropoświadczeń). W związku z gruntownie zmieniającym się podejściem do czasu, formy, trybu, zakresu i treści kształcenia i szkoleń, z przemianami społecznymi, środowiskowymi i technologicznymi wymuszone zostało wdrożenie elastycznych form kształcenia. Pojawiła się pilna potrzeba opracowania i przyjęcia wspólnej, przejrzystej i zrozumiałej definicji mikropoświadczenia oraz zaspokojenia rosnącego popytu na kwalifikacje nowego typu, zapewnienia ich jakości i wiarygodności, jak również wypracowania standardów dotyczących walidacji, uznawania i przenoszenia.

UNIwersYTET WARszawSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

Mikropoświadczenia oznaczają opis efektów uczenia się, które osoba ucząca się uzyskała przy niewielkim nakładzie pracy. Efekty te zostały ocenione na podstawie przejrzystych i jasno określonych kryteriów. Aktywności edukacyjne prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń są opracowywane tak, aby osoba ucząca się zdobyła konkretną wiedzę, umiejętności i kompetencje, które odpowiadają na potrzeby społeczne, osobiste i kulturowe lub na potrzeby rynku pracy. Mikropoświadczenia są własnością osoby uczącej się i mogą być udostępniane i przenoszone. Mogą być samodzielne lub łączone w większe poświadczenia. Mikropoświadczenia podlegają zapewnianiu jakości według uzgodnionych standardów w stosownym sektorze lub obszarze działalności.

Podstawy tworzenia mikropoświadczeń zawarte są w: Zaleceniach Rady Unii Europejskiej z czerwca 2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności, Komunikacie europejskich ministrów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe (EOSzW) przyjęty na konferencji w Tiranie (29 – 30 maja 2024).

Aby mikropoświadczenia spełniły swoją rolę, konieczne jest wyraźne określenie ich celów oraz grup docelowych, wsparcie finansowe dla instytucji oferujących szkolenia i osób uczących się. Należy je uwzględnić w systemie zapewniania jakości (wewnętrznym i zewnętrznym) oraz polityce uznawalności. Konieczne jest, aby informacje o nich upowszechnić i kierować wyczerpujące informacje do grup docelowych (nie wystarczy info na stronie www). Niezbędne jest również wdrożenie i zintensyfikowanie współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego, instytucjami szkoleniowymi, oraz pracodawcami mającej na celu opracowanie i wdrożenie mikropoświadczeń.

Zespół rekomenduje m.in.:

- przejrzenie obecnie oferowanych programów studiów i studiów podyplomowych, które mogą posłużyć jako inspiracja do stworzenia oferty mikropoświadczeń;
- do oferty należy włączyć przede wszystkim kursy online, które mogą być atrakcyjne dla osób spoza Uczelni;
- prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych wśród pracodawców oraz wśród innych interesariuszy, w tym studentów, dotyczące korzyści związanych z kursami i mikropoświadczeniami;
- kursy i mikropoświadczenia należy oferować w pakietach tematycznych o zwiększającym się poziomie zaawansowania lub specjalizacji (proponycja ścieżki kształcenia i indywidualizacja kształcenia), aby umożliwić gromadzenie mikropoświadczeń na poczet większego poświadczenia;
- w BID lub CWD powinien być powołany nowy zespół ds. mikropoświadczeń koordynujący działania w tym obszarze w Uniwersytecie Warszawskim;
- należy opracować plan szkoleń dotyczących tworzenia kursów i prowadzenia ich.

J. Mincer-Daszkiewicz, członek zespołu odniosła się do spraw technicznych związanych z wydawaniem mikropoświadczeń. Podstawą jest zaznaczenie w ofercie UW elementów, które mogą być podstawą wydania mikropoświadczeń (ułatwieniem może być np. wyszukiwarka). Następnie należy się zastanowić, jaką formę mają mieć

UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

certyfikaty lub poświadczenia i jak to technicznie wykonać (elektronicznie czy papierowo). Poświadczenie powinno składać się z części wizualnej oraz strukturalnej: składowe części (np. punkty ECTS, program, efekty kształcenia itp.), należy też wspomniane dane również przechowywać – może w USOS. Potrzebne dane można zbierać jeszcze przed dokładnym określeniem poświadczenia. Niestety w chwili obecnej jest kilka formatów tych poświadczeń oraz wiele firm oferujących systemy wydawania poświadczeń, a nawet systemy repozytoryjne. J. Mincer-Daszkiewicz uważa, że to na MNiSW spoczywa ustalenie formatów, repozytoriów, w taki sposób, aby było to kompatybilne dla całego kraju, nie zapominając o zagranicy.

A. Wysmołek zauważył, że jednymi z odbiorców systemu mikropoświadczeń będą nauczyciele, którzy chcą poszerzyć uprawnienia do nauczania kolejnych przedmiotów i jako osoby już uczące nie potrzebują studiów dyplomowych oferujących całe spektrum przedmiotów uprawniających do wykonywania zawodu. UW powinno być inicjatorem, żeby te kursy były uznawane przez ministerstwo jako wystarczające i jednocześnie, żeby były uznawane przez dyrektorów placówek edukacyjnych.

M. Raś wyraził chęć wdrażania mikropoświadczeń w tej kadencji (początkowo pilotażowo). Stwierdził, że wśród studentów jest bardzo duże zainteresowanie zdobywaniem różnych kompetencji w ten sposób.

K. Gajda i M. Markowska wyraziły zainteresowanie informacją o budowaniu z mikropoświadczeń dyplomów ukończenia studiów i spytały, czy też to jest przewidywane. M. Markowska spytała również, czy będzie możliwość uznawania poświadczeń wydawanych przez inne instytucje i wliczanie ich do programu studiów II stopnia.

J. Urbanik odpowiedziała, że konieczne jest ustalenie, czy elementy programu studiów będą tak traktowane, Politechnika Warszawska, która już wprowadziła system mikropoświadczeń, nie zdecydowała się na to.

A. Janiak-Jasińska poinformowała, że mikropoświadczenia w programach FERS już są – np. w projekcie „Uczelnie Przyszłości” absolwent ma prawo do realizacji kilku mikrokursów, dzięki którym nabędzie niezbędne umiejętności (rozliczenie projektu odbywa się przez wykazanie liczby studentów, którzy podnieśli konkretne kompetencje, co może być wykazywane np. przez mikropoświadczenia). Z tym wiążą się elementy bez których nie zbudujemy systemu mikropoświadczeń: precyzyjne sformułowanie w programach studiów efektów uczenia się, stwierdzenie, czy wszystkie efekty muszą być na tym samym poziomie ram kwalifikacji oraz konieczność oddzielenia procesu uczenia się od procesu weryfikacji (kto inny uczy, kto inny weryfikuje).

S. Zabandzała zaproponował, aby wszystkie ustalenia i rekomendacje zawrzeć w uchwale URK, w której wskazane by zostało, że jest konieczność wprowadzenia systemu mikropoświadczeń i powołania zespołu, który czuwałby nad wprowadzaniem systemu w UW. Być może stałoby się to impulsem dla władz UW.

J. Wieczorek podkreślił, że dla studenta jest bardzo ważne elastyczność, którą dają mikropoświadczenia, zwłaszcza w odniesieniu do studiów II stopnia. W budowaniu systemu możemy wykorzystać już istniejące programy.

M. Raś zapowiedział powołanie zespołu roboczego celem prowadzenia dalszych prac.

Ad 7. Doświadczenia związane z testowaniem systemu „Sylabus”.

Refleksje związane z testowaniem systemu przedstawiły: J. Mincer-Daszkiewicz (MIMUW), K. Chmielewska (BID – CWD, Zespół ds. programów kształcenia) oraz K. Pożarycka (BOK – CWD, koordynatorka zespołu ds. systemów informatycznych wspierających proces kształcenia).

M. Sas zapowiedział, że do spotkania dołączy (online) Konrad Fuks, jeden właścicieli firmy Sylabus, który odpowie na szczegółowe pytania i wątpliwości, jeśli powstaną podczas tej części posiedzenia. UW miał dostęp do wersji testowej programu. Potrzebne jest wdrożenie rozwiązań informatycznych w tworzeniu programów studiów. W jego opinii program w tej formie nie spełnia oczekiwań UW. System funkcjonuje w kilkunastu uczelniach, m.in. w Uniwersytecie Jagiellońskim. Przejście na system wymaga wiele pracy zarówno ze strony administracji, jak i KJD, ponadto program nie przewiduje systemowej ścieżki legislacyjnej, ułatwiającej opiniowanie przez właściwe gremia i nanoszenie poprawek. Koszty zakupu i wdrożenia są stosunkowo wysokie, przynajmniej w porównaniu do wydatków ponoszonych przez UW np. na system USOS.

Wnioski osób testujących system Sylabus:

- J. Mincer-Daszkiewicz powiedziała, że jest to system, który musi być zintegrowany z USOS, są dwie platformy USOSweb i USOSadm, a Sylabus integruje się z obiema platformami tylko raz w roku, co jest niewystarczające, dodatkowo cała obsługa, kontrola nad serwerami spoczywa na firmie zewnętrznej. Wdrożenie systemu jest bardzo wymagające – istniejące już programy trzeba dostosować do skryptów dostarczonych przez firmy (może np. wystąpić konieczność zmiany kodów przedmiotów), a także długotrwałe – minimum rok;

- K. Pożarycka zauważyła, że sylabusy na UW składają się z treści A, czyli opisu przedmiotu i ta część jest uwzględniana w programie oraz części B, czyli sylabusa zajęciowego (informacje o grupie zajęciowej) i ta część pozostaje w USOSweb. Trzeba się zastanowić, jakie treści umieszczamy w poszczególnych jego częściach, ponieważ treści z tego dokumentu w tym systemie umieszczane są w programie studiów (a na UW są to dwa odrębne dokumenty). Integracja z systemami już funkcjonującymi w UW nie jest jasno opisana przez usługodawcę. Przede wszystkim w programie nie ma ścieżki monitorowania składania wniosku o utworzenie lub zmianę programu, a na tym nam najbardziej zależy. Trzeba się zastanowić, czy w systemie umieścimy najnowsze programy czy również te z lat wcześniejszych.

- K. Chmielewska dodała, że z perspektywy osoby, przez którą przechodzą wszystkie wnioski o utworzenie programów studiów itp., nie ma ścieżki obiegu dokumentów od wnioskodawcy do zatwierdzenia przez Senat. Inny jest zakres zawartości programu studiów wynikający z naszego wzoru wniosku a inny z programu Sylabus.

A. Jasińska-Janiak zauważyła, że być może uda się stworzyć ścieżkę legislacyjną obiegu dokumentów w ramach istniejących już systemów. J. Mincer-Daszkiewicz powiedziała, że w tym celu konieczne byłoby dokładne określenie wymagań, znalezienie finansowania i można rozpocząć pracę.

UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

N. Greniewska powiedziała, że w jej opinii, wyrażonej na wcześniejszych posiedzeniach URK, nie ma sensu w funkcjonowaniu kolejnego systemu informatycznego w UW, zwłaszcza w obliczu tego, że i tak jest już kilka różnych programów, które musi obsługiwać kadra akademicka i administracyjna oraz korzystają z nich studenci. Lepiej zainwestować pieniądze w istniejący już system, np. USOS i stworzyć w nim potrzebne nam funkcjonalności.

Do posiedzenia dołączył K. Fuks z firmy Syllabus.

Przede wszystkim poruszono kwestię braku ścieżki legislacyjnej ułatwiającej procedowanie programu studiów (dotychczas odbywa się to w formie mailowej). K. Fuks odpowiedział, że taki moduł był na początku istnienia programu, ale ponieważ nikt z niego nie korzystał, to został usunięty. Jeśli będzie taka konieczność, to moduł można dodać do programu dla UW.

Po zakończeniu połączenia stwierdzono, że UW będzie jedyną uczelnią, która wymaga zainstalowania tego modułu, co na pewno spowoduje zwiększenie kosztów i nie będzie, jako niszowe, zadaniem priorytetowym.

Ustalono, że zanim zapadną decyzje o kupnie systemu czy udoskonalaniu narzędzi już istniejących w UW, konieczne jest zweryfikowanie programów studiów, ujednoczenie wymagań, opisanie dokładnej ścieżki powstawania i procedowania, stworzenie precyzyjnego formularza. N. Greniewska zwróciła się o jak najszybsze, jeszcze we wrześniu, powołanie zespołu, który zacząłby opracowywać założenia programu i wymagania.

Ad 8. Wolne wnioski.

W drugim dniu obrad powrócono do jednego z punktów Rekomendacji Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia, tj. kwestii przyporządkowania kierunków studiów do dyscyplin, dla których procentowy udział w efektach uczenia się jest znikomy oraz rozważenie, czy każda z dyscyplin, do której przyporządkowany jest kierunek, powinna mieć swoje odzwierciedlenie w przyporządkowaniu seminarium do tych dyscyplin. M. Raś zauważył, że problem z przyporządkowaniem wynika z faktu, że pojawiają się nowe dyscypliny i problem jest wtedy, kiedy przypisujemy kierunek studiów do tej dyscypliny lub jest ona wiodąca. W MNiSW kierownictwo Departamentu Organizacji Uczelni, Kształcenia i Spraw Studenckich (np. w przypadku etnologii i stosunków międzynarodowych) uważa, że można to zrobić dopiero po przejściu ewaluacji tej dyscypliny i traktuje przypisany kierunek jako nowo tworzony. Zgodnie z tą opinią w sytuacji braku oceny parametrycznej UW powinien wystąpić z wnioskiem o otwarcie nowego kierunku do MNiSW, pomimo tego, że ww. kierunki są prowadzone od lat. W ustawie nie przewidziano w tym zakresie przepisów przejściowych, co powoduje istotny problem dla uczelni. Z tego powodu wstrzymaliśmy przypisywanie istniejących już kierunków do nowopowstałych dyscyplin, co z kolei stoi w sprzeczności z zaleceniami

UNIwersytet
Warszawski

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia

PKA, która w raportach powizytacyjnych zaleca przypisanie kierunku do właściwej dyscypliny, w tym nowoutworzonej. Warto ustalić w tej sprawie wytyczne.